

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Răspunsuri Regale.

Prezentând cu ocaziunea aniversărilor zilelor de naștere Majestății Sale Regelui nostru Carol II și Majestății Sale Reginei-Mame Maria expresiunea sentimentelor noastre de credință neclintită și sinceră dragoste față de Tron și Augusta Familie Regală, împreună cu omagioasele urări de bine în numele Clerului și credincioșilor Eparhiei noastre, Majestatele Lor au binevoit prea grațios a ne răspunde prin următoarele telegrame:

*Prea Sfinției Sale Episcopului
Iuliu Hossu*

Cluj

*Mulțumesc Prea Sfinției Tale
și întregii Eparhii pentru bu-
nele urări.*

Carol R.

*Prea Sfințitului Episcop
Iuliu Hossu*

Cluj

*Mulțumesc călduros pentru
bunele urări.*

Maria.

Cluj, la 31 Octomvrie 1936.

Nr. 7012.

Hirotonire..

În ziua de 9 Octomvrie a. c. au fost hirotoniți hipodiaconi și diaconi, iar în ziua de 11 Octomvrie a. c., cu ocazia sfințirii bisericii din Reteag, au fost hirotoniți întru preoți clericii diecezeni absolvenți: *Ioan Iheșiu, Vasile Hanțiu și Teodor Cerghi.*

Cluj, la 14 Octomvrie 1936.

Nr. 6771.

Congresul General al Agrului.

În zilele de 20—22 Noemvrie a. c. va avea loc la Târgul-Mureș *Congresul General* anual al *Asociației Generale a Românilor Uniți*. Dela înființarea acestei Asociațiuni, congresele ei generale, ori în care parte a provinciei noastre mitropolitane s'au ținut, au fost prilej de impresionantă manifestare a Bisericii române unite, în activitatea ei de mântuire a sufletelor, precum și în aceea de ordin cultural și național.

Intrunirea alor mii de credincioși, în frunte cu Arhieriei Bisericii noastre, va trebui să rămână și în viitor prilej de manifestare în practica vieții a convingerilor religioase ale poporului nostru.

De aceea facem un apel călduros către membrii Veneratului Cler diecezan și către credincioșii noștri din toate clasele sociale, să *participe în număr cât mai mare la Congresul Agrului* din anul acesta. În vremuri, ca cele de azi, când credința lui Isus și credincioșii Lui, sunt supuși la sângeroase persecuții din partea dușmanilor Bisericii, e mai necesară, ca oricând, manifestarea cu tărie, și în fapte a credinței și alipirei de Biserică.

Cluj, la 1 Noemvrie 1936.

Nr. 7352.

Numiri.

La parohia Mănăstirea Nicula este numit paroh Prea Cuvioșia Sa Părintele *Leon Manu.*

Cluj, la 15 Octomvrie 1936.

Nr. 6759.

Acordarea de titluri de rentă specială 4¹/₂%^o, pentru sumele depuse de biserici și fonduri la instituții de credit.

Comunicăm Veneratului Cler, că în privința acordării titlurilor de rentă specială 4¹/₂%^o, pentru restituirea sumelor depuse de biserici și fonduri, la instituții de credit, am primit dela Înaltul Minister de Finanțe, Direcțiunea bugetului și a contabilității generale a Statului, următoarea adresă:

Nr. 221927 din 14 Octomvrie 1936.

*Sfintei Episcopii greco-catolică
română, Cluj-Gherla.*

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că s'a primit la aceasta Direcțiune generală tablourile înaintate de Dvs. prin care se precizează sumele depuse de aceea Episcopie la instituțiunile de credit, cărora li-s'au aplicat reducerile prevăzute de Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934.

Luându-se în considerațiune scopul cultural și național urmărit de instituțiunea Dvs. în vederea căruia s'au adunat aceste fonduri, s'a dispus prin I. D. Legal Nr. 1550/1936 ca Ministerul Finanțelor să Vă restituie sumele depuse la instituțiunile de credit menționate, acordându-Vă titluri de rentă specială 4¹/₂%^o.

În acest scop va fi necesar să procurați extrase de cont dela Băncile debitoare, din care să se constate, sumele ce aveți de încasat și cărora li-s'au aplicat reducerile Legii conversiunii din 1934.

Aceste extrase se vor înainta de Dv. cu adresă la Administrațiile Financiare de încasări și plăți în circumscripția cărora se află institutul de credit respectiv, precizând în adresa însoțitoare, că sumele arătate în extras corespund cu cele ce vi-se datorează de acele instituții de credit, și că nu mai aveți nici o altă sumă de încasat dela aceste instituții, dintre acelea pe cari le-ați depus și li s'a aplicat dispozițiunile legii conversiunii din 1934.

Administrațiile financiare vor certifica și viza aceste extrase conform or-

dinului nostru circular Nr. 221642 din 13 Octomvrie 1936, și apoi le vor înainta Direcțiunei Contabilității din Ministerul Finanțelor pentru ordonarea titlurilor.

Director General,
ss. P. Gheorghiu.

Director,
ss. T. Stoian.

În urmăre Vă invităm să ne înaintați cu posibilă urgență, prin M. On. Oficii Protopopești tractuale, extrasele indicate în adresa de mai sus, ca să le putem străpune fără întârziere la Administrațiile financiare.

Mult Onorații purtători ai Oficiilor protopopești vor lua întreaga chestiune în mână și personal se vor îngriji ca să se execute cele de mai sus fără amânare în interesul bisericii și pe răspunderea lor materială, care fără îndoială apasă în primul rând pe Onorații Frați preoți.

Adunarea acestor date să se termine în decurs de 8 zile.

Cluj, la 16 Octomvrie 1936.

Nr. 6966.

Ajutoarele de familie se dau numai după copii sub 21 ani

Facem cunoscut Veneratului Cler eparhial adresa Ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor Nr. 122.610/15960 din 4 Septemvrie a. c. și adresa Ministerului de Finanțe Nr. 137707/1936 în cauza ajutoarelor familiare.

Copie.

Ministerul Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor. Direcțiunea Cultelor.

Prea Sfinției Sale, Prea Sfințitului Episcop al Eparhiei greco-catolice române unite Cluj-Gherla.

Nr. 122610/15960 din 4 Septemvrie 1936.

Prea Sfințite

Avem onoare a vă înainta, alăturat, copie de pe adresa Ministerului de Finanțe, Direcția bugetului și a contabilității generale a Statului Nr. 137707/936 privitoare la acordarea ajutorului de familie funcționarilor cari au copii, cu rugămintea să binevoșiți a dispune să

se ia măsurile convenite. Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebite noastre considerațiuni.

P. Ministru,
ss. Brățișteanu.

Director,
ss. Indescifrabil.

C o p i e.

Copie după adresa Ministerului de Finanțe, Direcția bugetului și Contabilității generale a Statului Nr. 137707/1936.

Domnule Ministru, În conformitate cu statutul funcționarilor publici, funcționarii cari au copii primesc ajutor familiar, care ajutor variază în raport cu salariul și numărul copiilor. Intervențiuni făcute de unele Departamente au atras atențiunea Minist. Finanțelor, că acest ajutor se acordă de unele autorități chiar atunci când copiii au devenit majori, pentru diferite motive și s-a cerut totodată să se soluționeze această situațiune anormală creată prin diverse note înscrise în bugetele anterioare acestui exercițiu, precum și pe baza legii armonizării retribuțiilor bugetare din 1927, lege de altfel suspendată. Prin admiterea acestui punct de vedere însă de a se acorda ajutorul de familie pentru copii majori când sunt în continuare de studii sau până la măritis, pentru fete, se creează o stare inechitabilă între funcționari. Față de cele arătate mai sus și ținând seamă de dispozițiunile cuprinse în legiuri importante, cum este legea pensiilor, cod civil și altele, care fixează limita de 21 ani, până la care și familia și Statul sunt datori a depune toată silința pentru protecția individului, cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune ca ajutorul de familie pentru copii să nu se acorde decât până la ajungerea acestora la vârsta de 21 ani.

P. Ministru.
ss. Indescifrabil.

Director general,
ss. Indescifrabil.

p. conformitate,
ss. M. Marinescu.
L. S.

Lăsăm, deci, tuturor conducătorilor de oficii protopopești, ca în termen de 15 zile să îne înainteze câte un tablou care va cuprinde numărul și data nașterii copiilor sub 21 ani ai tuturor preoților din tract.

Pentru copii nou născuți ori neanunțați încă Ministerului se vor trimite și extrase din registrul stării civile a născuților.

Copiii cari sunt în vre-o funcțiune ori sunt căsătoriți, nu se vor trece în tablou nici în cazul că nu au împlinit 21 ani.

Pentru exactitatea datelor facem răspunzători pe conducătorii oficiilor protopopești.

Cluj, la 28 Septemvrie 1936.

Nr. 6056.

Pentru intensificarea consumului zahărului.

Prin oficiile protopopești s'au împărțit două broșuri editate de Ministerul de Finanțe în legătură cu importanța zahărului ca aliment. Utilizând acestea broșuri Onorații purtători ai oficiilor parohiale vor explica poporului folosul acestui aliment, prea puțin utilizat în satele noastre. În predici, cu prilejul serbărilor culturale, Onorații Frați vor da explicări și vor îndemna pe credincioși la folosirea zahărului, ca unul din elementele cele mai necesare și folositoare organismului omenesc.

Din sed. cons. 15 Octomv. 1936.
Nr. 6827.

Pentru Crucea Roșie.

Societatea „Crucea Roșie” va face apel prin filialele sale la populația Țării, pentru adunarea mijloacelor de care are nevoie în timp de pace și mai ales în timp de grele încercări. Onorații Frați vor da tot concursul acestei societăți, indemnând și pe credincioși s-o ajute cu ce le va sta în putință.

Din sed. conz. la 29 Oct. 1936.
No. 7140

Primiri în Cler.

Tinărul *Ioan Peculea* din Cergăul mare este primit în Clerul tânăr al Eparhiei de Cluj—Gherla și pe cursul I al Academiei de Teologie.

Din șed. konz. 15 Octomv. 1936.
Nr. 6394.

Necrolog.

Cu durere anunțăm Veneratului Cler, că Reverendisimui *Ioan c. Costé* arhidiacon onorar-protopop în Gherla a repausat în Domnul în ziua de 23 Septemvrie 1936, în anul 61 al vieții și 35 al preoției.

Cu durere anunțăm Veneratului Cler că Mult Onoratul *Aurel c. Pop*, paroh protopop onorar în Jucul de sus, a repausat în Domnul în ziua de 7 Octomvrie 1936, în anul 72 al vieții și 47-lea al preoției.

Onorat Frațiiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru odihna sufletelor adormiților în Hristos Frații.

Din șed. konz. 15 Octomv. 1935.
Nr. 6875.
Nr. 6515.

Concurs la parohii.

Se publică concurs la parohia *Abrud*, (tr. Munților Apuseni) pe data de 15 Noemvrie a. c.

Din șed. konz. 15 Octomv. 1936.
Nr. 6955.

Doritorii de-a dobândi acest beneficiu parohiale, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea oficiului protopopesc competent, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1935/36. La caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugare.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

**Parohia St. Vasile din București.
(Tragerea loteriei).**

În ziua de 30 Septemvrie a. c. a avut loc la sediul parohial al bisericii

române-unite din București, str. Polonă 48, tragerea loteriei pentru cuvertura destinată la aceasta de către biserica amintită mai sus.

La tragere au fost prezenți, pe lângă persoanele bisericesti ale parohiei și diferită altă lume, care s'a conformat după avizul din ziare, și reprezentantul Tribunalului Ilfov, împreună cu reprezentantul Loteriei de Stat din București.

A câștigat No. 1330, al cărui posesor a fost biserica din Turda-Veche unde e preot pâr. Coriolan Sabău.

Ținem ca să aducem la cunoștință, că această cuvertură a cărei valoare reală se ridică la suma de 50.000 Lei, și prin care — organizând loteria de care e vorba — s'a câștigat în folosul bisericii suma de 180.000 lei, a ajuns în proprietatea bisericii noastre din București datorită generozității d-șoarei Maria Angelin, care pe lângă alte multe servicii și ajutoare ce a dat bisericii române-unite din Capitală, de care aparține, a găsit de bine ca să doneze și acest obiect scump în vederea ridicării unor case parohiale la biserica a II-a din București. Ii mulțumim și pe această cale.

Deasemenea, mulțumim tuturor celor cari au sprijinit această loterie în folosul bisericii, fie prin cumpărarea biletelor, fie prin concursul ce ne-au dat la plasarea lor.

Fiindcă Regia Loteriei de Stat din București ne cere ca să prezentăm cât mai urgent situația încheiată în această chestiune, facem un ultim apel către toți aceia cari se mai găsesc în posesiune de bilete, rugându-i să ne trimită la adresa parohiei din București, fie banii împreună cu cotoarele biletelor, fie biletele întregi în cazul, că nu le-au putut plasa până acum.

În felul acesta considerăm încheiată această loterie a cărei reușită e pe deplin mulțumitoare.

Cluj, la 12 Octomvrie 1936.

Nr. 6794.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficiala.

Din Apostolatul Prea Sfințitului Iuliu

— Consacrarea bisericilor din Coldău, Romuli și Reteag. —

Duminecă în 13 Sept. a. c s'a săvârșit în cadre de mare sărbătoare consacrarea frumoasei biserici din comuna Coldău-Someș. Zi de mare bucurie pentru cele patruzeci familii române-unite — strămtorate între reformații, cari formează majoritatea acestei comună, — văzându-și realizat cel mai arzând dor al lor. Bucuria acestor credincioși puțini la număr, dar mari la suflet și foarte tari în credință, a fost împărtășită de peste 5000 credincioși, cari au alergat din toate părțile ținutului, pentru a le admira marea operă.

Primirea înalt Prea Sfinției Sale Iuliu.

Actul consacrării l-a săvârșit în mare sobor de preoți și cu deosebită solemnitate înalt Prea Sfinția Sa Iuliu, care însoțit de păr. canonic dr. Victor Bojor, prof. de teologie dr. E. Lemenyi și Silviu Popa, plus clericul Ivașco și Băeșiu a sosit în comună încă de Sâmbătă d. m. ora 5, pentru a săvârși partea primă a consacrării. Prea Sfinției Sale i-s'a făcut o foarte călduroasă primire și prin comunele prin cari a fost numai în trecere. Așa în comuna Cristești-Ciceului Prea Sfinția Sa a fost întâmpinat și bineventat de un falnic banderiu de călăreți veniți din Coldău, iar în fața unei superbe porți triumfale așteaptă toată suflarea comunei cu ploaie de flori și puternice urale, bineventând cu adânc simțite cuvinte din fruntea lor, venerabilul protopop Ștefan Bușita în numele tractului Beclean, Păr. protopop Emil Merușiu în numele credincioșilor, păr. Fodor Grigore în numele credincioșilor rom.-cat. fetița Susana Boros predând un superb buchet de flori în numele Reuniunii Mariane.

Despre primirea făcută Prea Sfinției Sale în comuna Coldău, se poate spune, că a fost o adevărată manifestație de dragoste a fiilor pentru Părintele iubit. Alături de poporul ambelor confesiuni, îmbrăcat în strălucite haine de sărbătoare, a mai fost întâmpinat aci și de asociațiile religioase din orașelul Beclean, având în frunte steaguri și prapori. Au rostit memorabile cuvinte de bun sosit d. notar Valentin Pălănean în numele administrației, d. dr. Victor Soltea în numele Agrului de ecezan, dșoara Rafila Pavelea în numele Reuniunii Mariane din plasă, predând un superb buchet de flori, preotul reformat în numele credincioșilor, d. dir. școlar Aurel Isai a predat flori în numele tineretului.

Până la biserică Prea Sfinția Sa a fost

condus într'un minunat car alegoric tras de 8 boi. La biserică aștepta un sobor de preoți îmbrăcați în ornate, bineventând în numele credincioșilor harnicul preot al locului păr. Nicolae Oprea.

Prea Sfinția Sa mulțumind tuturor pentru dragostea cu care au ținut să înconjoare pe slujitorul Domnului, are cuvinte de laudă și admirație pentru turma mică și păstorul, din a căror hărnicie și spirit de jertfă a răsărit un așa mândru lăcaș de închinăciune. A urmat apoi partea întâi a sfințirii cu litie și rugăciuni pentru morții comunei.

Liturgia arhierescă și predica înalt Prea Sfinției Sale

Ziua următoare, deodată cu zorii zilei, au început a încurge din toate părțile mulțimile cari doreau să participe la praznicul coldăenilor, așa că la orele 9 a. m. mai multe mii așteptau în fața bisericii, pe arhierul iubit. Liturgia arhierescă, după actul sfințirii s'a oficiat cu deosebit fast la un altar construit în liber pentru a putea asculta mulțimile.

În cadrele liturgiei Prea Sfinția Sa a dat binecuvântarea apostolică mulțurilor îngenunchiate, a cuminecat mai multe sute de credincioși și a rostit o foarte impresionantă cuvântare despre "Credința adevărată și puterea Crucii". Cu arma Crucii și Credinței în inimă, vom birui toate vălurile acestei lumi, oricât de grele ar fi ele și vom ajunge la limanul fericirii, a spus Prea Sfinția Sa.

Recepțiile și banchetul.

După liturgie înalt Prea Sfinția Sa a trecut la școală, unde au avut loc recepțiile, la cari și-au prezentat omagiile: preoțimea, curatoratul, școala, primăria și reuniunile religioase, atât din Coldău cât și din Beclean, Prea Sfinția Sa având pentru toți părințești îndrumări pe calea progresului în bine. Sfârșindu-se recepțiile Prea Sfinția Sa a făcut mai multe vizite în comună, după cari abia pe la orele 4 p. m. s'a ajuns la banchetul de 50 tacâmuri servit în sala școlii și care a decurs într'o atmosferă intim familiară, cu discursuri grandioase. Prea Sfinția Sa Episcopul a ridicat paharul pentru Părintele Creștinătății și Majestatea Sa Regele, păr. protopop Ștefan Bușita, păr. Făgărășanu, d. dr. Victor Soldea pentru Prea Sfinția Sa, care este o

pildă de muncă pentru toți cari îi urmăresc uriașa activitate apostolească.

De încheiere Prea Sfinția Sa mulțumind încă odată tuturor pentru sentimentele de dragoste cu cari l'au onorat, este adânc recunoscător tuturor aceloră, cari au contribuit cu obolul lor la succesul marelui praznic. În special pentru poporul credincios, mic la număr dar mare la suflet și pentru păr. Nicolae Oprea, din a căror împreună lucrare și hărnicie a răsărit frumoasa biserică, Prea Sfinția Sa are cuvinte de laudă și recunoștință. După banchet, Prea Sfinția Sa în uralele celor de față s'a îndreptat spre Mănăstirea Strâmbu la pelerinajul obișnuit din ziua Sf. Cruci.

*

Consacrarea măreței biserici din istorica comună Romuli-Năsăud, de către Înalt Prea Sfinția Sa Episcopul Iuliu săvârșită Duminecă în 27 Sept. a. c. a fost prilej de rară sărbătoare pentru tot ținutul grăniceresc și chiar pentru marginașul Maramureș. Foștii fii sufletești ai Prea Sfinției Sale, cu toată ploaia care nu înceta a cădea, au alergat în număr foarte mare să-și revadă Parintele bun, de care îi leagă cele mai dulci și duioase amintiri.

Falnicii grăniceri au ținut să-și arate sentimentele de sinceră iubire și neclintită alipire față de Păstorul Mare, purtându-l în adevărat triumf, pe o distanță de 60 km., adică din momentul pășirii Prea Sfinției Sale pe teritoriu grăniceresc, până în comuna Romuli, marginaș cu Maramureșul.

Incepând cu Mocod, cea dintâi comună grănicerească Prea Sfinția Sa prin toate comunele, în cari a fost în trecere, a fost întâmpinat de falnice banderii de călăreți în mândru port grăniceresc cu frumoasa pană de pân și superbe porți triumfale străjuite de toată suflarea comunelor cu sunete de fanfare, puternice urale, ploaie de flori și adânc simțite discursuri de bun sosit, rostite în comuna Mocod de către venerabilul vicar al Rodnei păr. Stefan Buzilă, în numele Vicariatului, păr. protopop Victor Zinveliu în numele parohiei; în comuna Mititei păr. Victor Coșbuc, în comuna Salva păr.

Iuliu Morariu, în comuna Coșbuc păr Emil Demian; în puternica comună Telciu cu 2. porți triumfale și coruri, au bineventat d. Pavel Pupăză d. înv. G. Ștefan, dna E. Popa, fetița Pica Pop oferind un superb buchet de flori, iar în cătunul Fiad a bineventat d. administrator al firmei forestiere Târnave, Telcean.

În comuna Romuli, cu toată suflarea în strălucită haină de sărbătoare au spus adânc simțite cuvinte de bun sosit d. G. Moldovan. șeful banderului de călăreți, d. primar Simion Bulz, în numele A. G. R. U-lui, dna Ecaterina Bulz, în numele Școalei, iar dsoara Elvira Tofan, a predat un superb buchet de flori. Este de remarcă, că comunitatea izraelită a întâmpinat pe Marele Păstor, rabinul înfășurat fiind cu toga și purtând pe brațe Tora.

Până la biserică Prea Sfinția Sa a fost condus într'o frumoasă trăsură îmbrăcată toată în flori și brad.

La biserică Prea Sfinția Sa a fost așteptat de un sobor de preoți îmbrăcați în ornate, păr. Petru Tofan, harnicul preot al locului salutând cu calde cuvinte prezența Arhiereului în mijlocul enoriașilor săi. Prea Sfinția Sa mulțumind tuturor oratorilor pentru caldă primire, s'a urmat la săvârșirea părții prime a consacrării, cu înserat și rugăciuni pentru morții comunei.

Duminecă la orele 9 a. m. Prea Sfinția Sa în cadrele liturgiei solemne a continuat slujba consacrării, și a rostit o impresionantă cuvântare despre „Orientarea în spre Dumnezeu“ la care ne duce credința tare dovedită cu fapte. Pe păr. Petru Tofan, în semn de recunoaștere a hărniciei sale Prea Sfinția Sa îl constitle paroh spre bucuria generală. Tot în cadrele liturgiei Prea Sfinția Sa a cuminecat mai multe sute de credincioși și a dat binecuvântarea Apostolică peste mulțimile îngenunchiate.

După liturgie au urmat la casa parohială recepțiile și masa oferită de familia ospitalieră a păr. Petru Tofan,

cu memorabile toasturi, Prea Sfinția Sa ridicând paharul pentru Părintele Creștinătății și M. Sa Regele; păr. Șt. Buzilă, d. pretor Șt. Pop, fostul prefect D. Nacu, păr. Petru Tofan și d. prof. Iustin Bulz pentru Prea Sfinția Sa. Tuturor le răspunde Prea Sfinția Sa mulțumind pentru dragostea cu care au ținut să-l înconjure, părăsind apoi comuna în uralele nesfârșite ale celor de față.

Târgușorul Reteag din jud. Someș a fost Duminecă în 11 Oct. a. c. centrul unor grandioase serbări religioase. Ele au fost prilejuite de consacrarea cu mare fast de către Înalt Prea Sfinția Sa Iuliu, a bisericii, cu proporții de catedrală, răsărită din spiritul de jertfă și hărnicia bunilor credincioși și a vrednicilor păstori sufletești Pavel Salvan venerabilul protopop al Reteagului și Florian Sonea preotul al II-lea.

Așezată la locul cel mai de frunte al comunei, cele două turnuri ale măreței biserici stăpânesc nu numai comuna și încăpătoarea piață din fața lor, ci, întreg jurul, pentru cari, această biserică este o frumoasă podoabă. Cele de câteva mii credincioși, cari cu toate ploile căzute în timpul din urmă, au ținut să participe la bucuria Răteganilor, dovedesc din plin, că consacrarea unui nou lăcaș de închinăciune, nu este sărbătoarea localnicilor, ci a ținutului întreg, până la mari depărtări.

Înalt Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu, care însoțit de păr. canonic dr. Gh. Vidican, prof. de teologie dr. E. Lemenyi și Silviu Popa, plus clericii absolvenți I. Pop și E. Dulău a sosit în comună încă de Sâmbăta p. m. ora 5 pentru săvârșirea părții prime a consacrării, i-s-a făcut o strălucită primire chiar dela intrarea pe teritoriul județului, unde este așteptat de dîstinsul primpretor al plasei Dej, d. Alexandru Bărbos. Domnia-sa într'un splendid discurs — înșirând bisericile în număr de 10, sfințite de Prea Sfinția Sa numai în această plasă — exprimă sentimente omagiale și de recunoștință în numele Administrației, pentru Arhiereul care în decurs de aproape două decenii, prin munca plină de abnegație depusă în ogorul Domnului și al Neamului, a contribuit în mare măsură la întărirea și înflorirea județului.

În comuna Reteag, toată suflarea, fără deosebire de confesiune, așteaptă postată în strălucite haine de sărbătoare în fața unei superbe porți triumfale sosirea Marelui Prelat care avea să le încoroneze măreța

operă. Bucuria adâncă din inimă au tălmăcit-o așa de frumos, în adânc simțite discursuri de bun sosit, d. notar Nicolae Popa în numele administrației comunale, dna preoteasă văd. Sonea în numele Reuniunii Mariane, eleva Mesaros Elena și elevul Șuteu Vasile cu frumoase poezii ocazionale oferind frumoase buchete de flori, iar la biserică tinărul preot Florian Sonea în numele credincioșilor, suplînind pe venerabilul păr. protopop Pavel Salvan, care bolnav fiind pe pat, numai cu sufletul a putut participa la încoronarea operei, pentru care a depus atâta oboseală.

Liturgia arhierescă și consacrarea de preoți.

Duminecă dimineața la orele 9 Înalt Prea Sfinția Sa în sobor de 30 preoți a săvârșit cu deosebit fast Liturgia arhierescă, în cadrele căreia a hirotonit într'u preoți pe clericii absolvenți. T. Cerghi, V. Hanțiu și I. Ilieș a cuminecat 200 credincioși, a dat mulțimei ingenunchiate Binecuvântarea Apostolică și a rostit o foarte impresionantă cuvântare despre „credința adevărată”. Numai credința tare în Dumnezeu, va asigura biruința, în lupta crâncenă ce s'a declarat între cele două armate ale lui Hristos și satanei a spus Prea Sfinția Sa.

La Liturgie a cântat admirabil responsoriile minunatul cor mixt Doina din Dej condus cu deosebită pricpere și destoinicie de către d. profesor Gheorghe Crișan.

În mulțimea de peste 5000 credincioși care a participat la serviciul religios am remarcat pe domnii: dr. I. Oltean prefect de Someș, dr. I. Partene prefect de Năsăud, dr. Ioan Mezei deputat de Someș, Alexandru Bărbos primpretorul plasei Dej, dr. Virgil Todoran primpretor Lăpuș, Emil Sonea primpretor Ileanda, dr. Andrei Macavei senator de Someș, Teodor Silasy șeful serviciului tehnic, profesor E. Patachi Dej, absolvenții A. Coroiu, V. Coroiu, V. Pop, T. Taramon Dej, dr. Gh. Andromovici și dr. Șt. Homorodan medici Dej, V. Salvan inginer Cluj, Th. Cherebețiu Dej, dr. I. Boca adv. Dej, dr. A. Barbul deputat Dej, Nicolae Bodea ziarist Dej, P. Cherebețiu dir. de liceu, D. Țiganetea prof. Dej, Maior-Metz Gheorghe, Dumitru Thira, dr. Soldea avocat Beclean, dr. Sonea medic Brașov, inginer Sonea București, toată preoțimea din jur, protopop I. Marga Dej și alții numeroși cari îmi scapă. Atât la primirea Înalt Prea Sfinției Sale, cât și la serviciul religios a dat onorul și muzica-orchestra Reg. 81 Dej.

Rsceptiile și banchetul.

După liturgie toată intelectualitatea a însoțit pe Înalt Prea Sfinția Sa la casa păr.

Florian Sonea unde s'a servit un gustos dejun. Au urmat apoi mai multe vizite pe cari Inalt Prea Sfinția Sa le-a făcut în comună, după cari la casa parohială au avut loc recepțiile la cari și-au prezentat omagiile preoțimea, curatoratul, primăria, școala și reuniunile comunei. Inalt Prea Sfinția Sa având pentru toți calde îndrumări pe calea progresului.

Abia la orele 5 p. m. s'a ajuns la banchetul de 60 tacâmuri aranjat în sala mare a școlii, care a decurs într'o intimă și familiară atmosferă. La banchet s'au rostit memorabile toasturi. Inalt Prea Sfinția Sa arată că țaria poporului este în credința lui profundă și ridică paharul pentru Părintele Creștinătății și Majestatea Sa Regele. D. Constantin Brătianu în cinstea Inalt Prea Sfinției Sale pentru activitatea căruia are cea mai profundă admirație, fără a putea uita pe solul mândru intraripat, care în 1918 a dus solia de Unire a Ardealului cu Patria Mamă, pentru a o înmăna Regelui tuturor Românilor; d. prefect I. Olteanu pentru d. Constantin Brătianu marele ctitor al jud. Someș, păr. Alex. Paul din Lelești pentru d. prefect Olteanu sprijinitorul bisericilor, păr. V. Câmpăan pentru venerabilul protopop și arhidiacon Pavel Salvan, care legat de pat, cu sufletul este prezent, prof. Țigănet pe ptu protopopol român, d. dir. de liceu Cherebețiu pentru Inalt Prea Sfinția

Sa și d. C. Brătianu și păr. Iuliu Sonea pentru Inalt Prea Sfinția Sa. De încheiere Inalt Prea Sfinția Sa elogiând pe d. C. Brătianu pentru largul sprijin ce a dat ani de-arândul bisericilor și școlilor din județ, mulțumește tuturor pentru dragostea cu care l'au înconjurat, exprimând recunoștință poporului vrednic și preoților harnici, din a căror împreună lucrare și jertfă a răsărit monumentala biserică, încoronată astăzi.

În decursul banchetului a concertat admirabil muzica Reg. 81 și corul mixt Doina din Dej, pentru care avem toată admirația. Dșoara Bozian și catehetul Oprea, au stors sincere aplauze cu debutul lor de solo. I'e domnul profesor și conducător Gh. Crișan îi asigurăm, că ar obține frumoase succese cu corul d-sale chiar într'o capitală.

*

În continuarea drumului de Apostolie Inalt Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop Iuliu a mai consacrat: la 25 Octomvrie a. c. biserica din Sânicosară (jud. Someș), iar la 26 Octomvrie biserica din Ardeova, unde s'a inaugurat și noua școală primară de Stat. Despre aceste solemnități vom relata în numărul nostru viitor.

(si p.)

Astra la Blaj

Grândioasele serbari jubilar. — Înălțătorul Salut al M. S. Regelui. — Sedințele festive și serbările populare.

Venerabila „Asociație pentru literatura română și cultura poporului român”, ce a luat ființă în Septemvrie 1861, în urma „Rugămintei” adresată „Inaltei Locotiinței crăiasco-regești transilvane” și purtând, cu data 10 Maiu 1860, 180 semnături de frunțași ai vieții românești de pe atunci, în frunte cu mitropolitul Șuluțiu și episcopul Șaguna, și-a prăznuit, la Blaj, în zilele de 19—21 Sept. c. împlinirea alor 75 ani de binecuvântată și rodnică activitate. Un „Comitet al Serbărilor Jubilar, 1936”, având pe II. Sa Dr. V. Macaveiu ca președinte, d. Alex. Lupeanu ca vicepreședinte; d. Dr. Cor. Suciu ca secr. general; d. G. Veliciu, N. Comșa și Solomon Orian ca secretari și mulți alți membri devotați și activi în diferitele comisii constituite, în vederea serbărilor (presă, încartiruirii și primire; împodobirea orașului și a catedralei; servicii divine; iluminăție; alimentație;

banchetul oficial; concert; conducte, defilări; expoziții; comisia ordinii; comisia financiară), a făcut tot ce i-a fost omeneste cu putință, pentruca totul să succedă cât mai bine. Ceeace, — abstrăgând dela neajunsuri isvorite în urma imposibilității de a le face față chiar și cu puteri înzecite, dat fiind faptul că trebuiau satisfăcute exigențele unei afluențe pe care nici cea mai îndrăzneată închipuire nu ar fi pronosticat-o, — a și succes.

Primirea Comitetului Central

Sâmbătă după masă sosește dela Sibiu Comitetul Central al „Astrei”. În gara primenită adhoc și în mijlocul unei mulțimi pe care n'o mai cuprinde locul, așteptă comitetul despăr. Blaj al „Astrei” în frunte cu d. Alex. Lupeanu președ. acestui despărțământ, care-i și bineventează în calde și simțite cuvinte.

Se inaugurează Palatul Cultural.

Măndreța arhitectonică din colțul de miază-noapte al pieței „Inocențiu Micu-Klein” nu încapе mulțimea ce ar vrea să fie de față la sfeștania din cuprinsul ei slujită, în sobor de preoți, (printre cari sunt și păr. I. Moldovan, canonic mitrop. cu păr. V. Aftenie, protopopul Bucureștilor] de Il. Sa păr. Iacob Popa, prepozit, în prezența comitetului Central al „Astrei” și a altor notabilități locale și streine. Cu acest prilej păr. prepozit, într'o vorbire succintă și documentată, a prins istoricul acestui nou așezământ de lumină al Blajului.

Idea ridicării unui Palat Cultural în clătoria vlădicilor Inocențiu Micu și Petru Pavel Aaron s'a impus ca o necesitate imperioasă în 1930 când era să se prăznuiască jubileul de 175 ani, dela deschiderea școlilor de aici. Atunci s'a constatat că între condițiile date e cu neputință să se țină demn serbările plănuite și ar fi totodată și o rușine națională să se comemoreze acel soroc înălțător între împrejurări tot așa de umilitoare ca sub stăpânirea dușmană de odinioară.

Odată câștigată această convingere, Blajul intelectual a făcut toate eforturile posibile să-și realizeze gândul. Și nu în zadar, căci la insistențele răp. Mitropolit Vasile, se acordă, prin lege votată de parlament, treimilioane Lei, în scopul clădirii la Blaj a doritului Palat Cultural.

Pe acest temelie întocmește d. arhitect Victor Smigelschi — fiul nemuritorului Oct. Smigelschi — planurile Palatului și ia în întreprindere clădirea d. Gh. Liteanu, cu 4.495.650 Lei, ajungându-se, în 21 Sept. 1930, la punerea pietrii fundamentale. De terminat însă nu s'a terminat decât din roșu, căci n'au mai ajuns bani. Și chiar și așa cheltuielile au atins suma de 3,381.709 Lei. A trebuit deci să se steie în loc cu lucrările amânându-se și jubileul școlilor până la aniversarea alor două veacuri dela deschidere.

Anul acesta însă s'a reinceput de zor munca de terminare și ajustarea Palatului Cultural. Grație solitudinii manifestată de însuși Majestatea Sa Regele Carol II față de cauza care atât de mult a frământat Blajul cultural, actualul guvern a găsit fondurile necesare pentru opera dela Blaj. Bazați pe suta de mii adusă anul trecut de d. ministru Valer Pop și cu jumătatea de milion, exoperată tot de d. ministru Valeriu Pop și adusă de păr. Ștefan Roșianu, canonic, s'a putut să se continue, de astădată de către d. inginer Ioan F. Negruțiu, și să se ajungă cu lucrările acolo, unde se află actualminte, avându-se asigurarea că încă în acest an Palatul Cultural va fi ter-

minat și provăzut cu toate câte reclamă un atare așezământ. — Spre nespusa mângăiere și mândrie a Blăjenilor, îndeosebi a obsedatului ideii clădirii acestui Palat: am numit pe d. Alex. Lupeanu, care mai mult ca oricine, a fost stăpânit de această idee, a încălzit-o, a susținut-o cu graiul și cu peana și nu și-a dat odihnă oaselor până ce nu și-a văzut visul intruchipat.

Ședința intimă.

După inaugurarea Palatului Cultural s'a trecut în sala de gimnastică a liceului de băeți, unde s'a ținut ședința intimă a președinților de despărțăminte ale „Astrei”. În cadrele acestei ședințe d. Dr. Nicolae Căliman dela Brașov și-a rostit interesanta conferință despre „Școala Tărăneasă” a „Astrei”. Și, după „seara de cunoștință” dela restaurantul „Central”, tot în sala de gimnastică a liceului de băeți, s'a ținut și ședința secției medicale și biopolitice la care d. Dr. Pompiliu Nistor a vorbit despre „Organizarea sanitară rurală”, iar d. Dr. C. Radu despre „Problema spitalelor” cea de arzătoare actualitate și ea. — Aici trebuie să notăm, că sala de gimnastică a liceului de băeți e schimbată de nerecunoscut: parchet, bină pentru conferințe, pereți prinși în brâu de stejar ș. a.. cu spese de peste 160.000 Lei, cea mai mare parte primiți prin prefectura locală.

Ziua a doua

Duminecă dimineața Blajul întreg e o mare de capete. Muzica din Brateiu, ce-i drept, cutreeră străzile cântând, după program, deșteptarea. Dar nu prea avea pe cine să deștepte, căci toată lumea era în picioare. Miile de hunedoreni, aduși de d. prefect județean Dr. Mjoc în 40 de vagoane, petrecuseră noaptea pe lângă focuri cu oi despoiate și trase în frigăre. Și tot așa făcuseră și celelalte mulțimi de pe Câmpia Libertății. Iar satele din jur își vărsau cu nemiluita pe străzile Blajului mulțimile lor și ale oaspeților. Trenul care aducea membrii guvernului; pe dd. miniștri Tătărescu, Incuț, Dr. Angelescu, Al. Lapedatu, (d. Valer Pop era venit din prezintă), Victor Cădere [ministrul României la Varșovia]; apoi Aurelian Bontoiu și Tiberiu Moșoiu, subsecretari de stat; N. N. Săveanu, președintele Camerei cu o delegație pe deputați străini, găsește deja în lungul căii ferate, decum s'a apropiat de orașul festivităților în curs, o forfoteală de lume fără număr. De însuși orașul nici să nu mai vorbim. Și toată această îngrămădire de norod, așteaptă cu încordare marele eveniment.

Sosirea Regelui care-i anunțată la orele, 10 printr'un sunet

prelung de trompetă. Valurile mulțimilor freamătă, dela margini la margini de oraș. La descinderea din vagon Majestatea Sa Regele și Marele Voevod Mihaiu, după ce sunt întâmpinați de premierul țării și de reprezentanții tuturor autorităților locale, și după ce li-se oferă, tradiționala pâine și sare de către d. Gr. Pădureanu, primarul orașului, care rostește un inimos cuvânt de bun sosit, fanfara întonează imnul regal, iar Suveranul și odrasla-i regească iau loc în mașină, spre a se duce la catedrala vlădicului mucenic Inochentie. Urale nesfârșite întovărășesc acest drum făcut pe sub porți de triumf, ghirlande de flori și pe lângă pădure de frunziș — laudând direct truda cuminte a d. primpretor Micu și a colaboratorilor săi. Calea cârnește câteva minute ducând la biserica ortodoxă din loc, încă numai în roșu, dar împodobită în scoarțe, pentru moment. Regele și suita e întâmpinat de toți arhieriei ortodocși de dincoace în frunte cu I. P. S. Nicolae al Sibiului. După o slujbă scurtă se reia calea catedralei noastre, unde Majestatea Sa e primit de păr. Mitropolit Alexandru: anturat de Preasfințiii Iuliu al Clujului, Alexandru al Maramureșului, Ioan al Lugojului și un sobor de preoți. Se cântă Doxologia cea mare de către corul Catedralei, condus de păr. Cherebețiu, iar după aceea îl Sa părintele Dr. Victor Macaveiu rostește o vibrantă cuvântare, prilejuită de actul desvelirii plăcii comemorative ce cuprinde părți din discursul dela înscăunarea păr. mitropolit Vasile în 1920, discurs ținut de cel ce astăzi este Craiul tuturor Românilor.

Sedința festivă.

Dela Catedrală Suveranul a trecut pentru puțină vreme, la Castelul Mitropolitan, de unde a venit la Palatul Cultural, în a căruia Sală Festivă a avut apoi loc ședința de inaugurare a congresului „Astrei”. Ușor de înțeles, că sala era arhiplină, deși s'a intrat numai cu bilete, și că e cu neputință să se redea, fie și numai aproximativ, conceptul celor prezenți. Reținem totuși, dintre notabilități, înafară de membrii guvernului, numele participanților: Mitropolitii: Alexandru al Blajului și Nicolae al Sibiului; episcopii: Frențiu—Oradea; Hossu—Cluj; Rusu—Baia-Mare; Bălan—Lugoj; Magieru—Arad; Lăzărescu—Caransebeș; Colan—Cluj; Popovc.—Oradea. Apoi dd. Vaida-Voevod, Ioan Mihaiache, Octavian Goga, Ion Răducanu, Aurel Vlad, Dr. Ionel Pop, Dimitrie Gust, O Ghibu, Ion Agârbiceanu, dr. Iulu Hațiegan, Cesar Petrescu, Ion Lupaș, dr. S. Bornemisa, Valer Roman, Alex. Borza, G. Nedelcu, Tiberiu Bredi-

ceanu, N. Dumitrescu, Pamfil Șeicaru, Laur. Moldovan, Aug. Caliani, Tr. German, V. V. Tilea, dr. Ilie Lazar, insp. Sigur. Vlad, Mihai Șerban, sen. Flore-cu și Nicolau — și cine-i mai poate înșira pe toți.

Seria cuvântărilor o deschide d. Iuliu Moldovan președ. „Astrei” cu un discurs splendid și „plin de tâlcul românesc al veacului nou”, cum îl caracterizează un confrate. Imediat după d. Iuliu Moldovan urmează îndelung aplaudatul cuvânt al I. P. S. Nicolae al Sibiului, care în vibrante fraza arată armonioasă și frățească colaborare a celor două Biserici românești pentru cultura Neamului.

Masurat la vorbă, grav și având să spună adevăruri grele în formă lapidară, rostește și I. P. S. Nicolescu

Cuvântul Bisericii Române unitej:

«Fericit este Statul și poporul în sânul cărora inițiativa, fie particulară fie colectivă, are teren bogat de afirmare. Fericit e Statul în sânul căruia o asociație culturală se poate bucura și se poate lua la întrecere cu altele, pentru desăvârșirea morală și culturală a neamului. Acolo unde un stat însă ia posibilitățile acestor afirmări, acolo neamul respectiv nu progresează. În Statul nostru ființează multe societăți, cari se întrec să ridice masele poporului la lumină.

Înimile noastre tresaltă de bucurie când vă vedem pe M. Voastră, inițiatorul și conducătorul atâtor acțiuni, prezidând această adunare solemnă. Cine ar fi crezut acum 25 de ani, la jubileul de 50 de ani al Astrei, că peste un sfert de veac ne va prezida adunarea festivă a Astrei Regele tuturor Românilor? Eu, care am fost de față la solemnitățile de atunci, și am avut un rol activ, n'am visat, eă o să am azi fericirea unică de a saluta pe Majestatea Voastră în sala festivă a acestui palat ridicat tot în numele și pentru scopurile Astrei. Copleșit de emoție sfântă aș putea exclama, Sire, întocmai ca Simion din Biblie: Slobozește Doamne pe robul tău în pace, că văzură ochii mei izbânda neamului întruchipată în energia unui tânăr Rege, care ne conduce. Emoția neamului este mai vie și mai adâncă văzând în jurul Astrei cum fac zid puternic cele două Biserici surori, cari s'au însoțit în lupta pentru neam și vor fi deapururi alături, când e vorba de apărarea matrimoniuului național.

Să trăiți Majestate, împreună cu Alteța Sa Regală Marele Voevod de Alba-Iulia, ca să puteți conduce neamul și „Astra” noastră scumpă la biruință!

Clipe emoționale.

Momente de seninătate și emoție acelea.

când își rostiau cuvântările cei doi mitropoliți ai Românilor de dincoace. În rânduri de rară frumuseță, d. Pamfil Șeicaru le-a eternizat în „Curentul” din 23 Sept. c.

Au mai vorbit la această ședință dd. Dr. C. Angelescu, ministrul Instrucțiunii; d. Ion Lupăș, în numele Academiei Române; d. D. Gusti în numele Fundațiilor Regale, dna Baiulescu în numele Reuniunii Femeilor Române și d. Ștefan Pop, directorului „Sf. Sava” din București în numele Ligii Culturale. Toate: cuvintele luminoase, cumpănite, bogate în indicații sugestive: toate ascultate cu aviditate. Pe toate le cuprinde oarecum într'o majestoasă

Sinteză Regală

Domnule Președinte,
Doamnelor și Domnilor,

După atâtea luminoase cuvântări, care s'au ținut azi, este foarte greu de a găsi ceva de adăugat. Am ascultat programe dintre cele mai frumoase, am ascultat aducerea aminte și cuvinte de laudă acelor, cari au condus această „Astră” în decursul anilor. La toate cele rostite aci, nu pot în această zi de sărbătoare decât să adaog și glasul Meu.

Au trecut trei sferturi de veac, de când luminoasa minte a neuitatului Mitropolit Andrei Șaguna avu idea hărăzită de Cel de Sus, de a creea pentru dezvoltarea minții poporului român această Asociație. Sunt sigur, că azi, din înaltul cerurilor, dacă privește la drumul parcurs, el nu poate decât să se bucure și să ne binecuvinteze.

Gândul, care a prezidat la creațiunea „Astrei” a fost îndeplinit cu vârf și îndesat, „Astra” până în ziua unirii pe vecie a neamului românesc a știut să fie acel element permanent, împreună cu bisericile noastre, și a întărit sufletul neamului românesc. (Aplauze prelungite). Dacă astăzi, în cei 18 ani dela unire, putem constata închegarea unui suflet unic al românilor, acest lucru se datorește în primul rând acestei Asociațiuni culturale, care, cu mai bine de 50 ani înainte, a șters orice granițe între românii de pretutindeni. [Putern ce și prelungite ovații].

Prăznuind 75 ani dela creațiunea „Astrei”, Eu în primul rând, și toți acei cari simt românește, trebuie să ne închinăm cu evlavie și recunoștință în fața acelor, cari și-au pus sufletul și toată dragostea pentru conducerea acestei Asociațiuni.

Lor trebuie să le aducem astăzi primul cuvânt de laudă, prima slavă pentru tot ceace s'a putat face în acest Ardeal românesc. Am astăzi o mărturisire de făcut care, sunt sigur, că tuturor ardelenilor le va merge la suflet: Ființa Mea culturală, sub-

stratul omenesc al sufletului Meu, este un produs al „Astrei”, căci este un produs al dascălilor ardeleni. [Aplauze prelungite]. Temelia culturii Mele românești a venit din praful desagilor dascălului Cionca din regiunea Rășinari-Sibiu. Adăpat la marile credințe naționale ale Mitropolitului Șaguna, el a infiltrat în sufletul Suveranului intrinșurii de astăzi, idealul, că românii sunt un singur neam nedespărțit pe vecie (Aplauze puternice, urale). Al doilea dascăl, care a venit și Ne-a plămădit acest suflet național, tot de pe plaiurile ardelenene își trage obârșia. Vorbesc despre acela pe care mulți dintre Dv. l-ați cunoscut și iubit și care a fost profesorul Munteanu-Murgaci. El este acela, care în timpul adolescenței Ne-a făcut legătuța cu românii ardeleni, prin el am început să pricepem sufletul ardelen și să-l iubim. (Urale).

Am vorbit în trecut, rămâne acum să vedem care este opera de desăvârșit în zilele de mâine. Un ciclu întreg al activității „Astrei” s'a îndeplinit. Acela de păstrătoare și încălzitoare a sufletului românesc. Acel vis pe care întreaga generație a omenirii l-a simțit bătând și svâcnind cu putere în sufletele noastre, astăzi s'a îndeplinit. Ce rămâne de făcut? S'au arătat aci frumoase și înalte programe. Dar un program nu rămâne decât un petec de hârtie, dacă în sufletele acelor, cari trebuie să-l îndeplinească, nu există o desăvârșită credință și o desăvârșită voință de izbândă. (Aplauze) Și spun acest lucru nu ca niște vorbe goale, citite în cărți, ci dintr'o experiență proprie. Sunt aproape 20 de ani de când Eu personal duc lupta pentru întărirea, culturală a neamului Meu, și dacă am răzbit și reușit să fac departe de visul Meu, dar totuși ceva, este că am avut credință voință și, mai presus de toate, stărnicie care să Mă ducă la izbândă. (Ovații). Sunt sigur, că toți membrii despărțămintelor Astrei vor înțelege acest lucru și că în munca lor de toate zilele își vor pune toată râvna, dragostea sufletului și stărnicia pentru ridicarea și unificarea culturală și sufletească a neamului românesc.

Iată rolul primordial al „Astrei” de azi înainte. Ea a pregătit unirea; astăzi, cu aceeași tărie și dragoste, va trebui să o consolideze într'o cultură curat și specific românească.

Permiteți-mi să adaog că această aniversare a „Astrei” a fost luminată prin cuvântarea atât de frumoasă a I. P. S. Sa Mitropolitului Balan al Sibiului, a fost înălțată prin acest gând, care nu e numai un gând, ci e o necesitate imperativă a nației românești, ca toți cei ce simt românește și creștinește să-și întindă mâna și este nevoile.

peste micile deosebiri ale zilei, și să lucreze la plămădirea acestui popor, care, fie el ortodox, fie el unit, tot popor creștin și tot popor românesc este. (Aplauze furtivoase). Pentru Mine este cea mai sigură cheazășie faptul, că cuvintele acestea, care au eșit din sufletul înalt Prea Sfinției Sale, au fost rostite tocmai în aceasta zi, în care aceste două biserici naționale. timp de mai bine de o jumătate veac, au luptat cot la cot și în același spirit pentru ridicarea poporului românesc.

Declarând deschisă această adunare festivă a „Astrei”, fac cele mai calde urări și mă unesc la glasul bisericii, ca Cel Atotputernic să binecuvinteze lucrările „Astrei”, să dea tărie sufletelor membrilor ei, ca să-și îndeplinească cu frică de Dumnezeu și dragoste nesfârșită pentru neam și Tron, misiunea pe care o are de a lupta pentru întărirea și ridicarea neamului românesc. (Aplauze puternice). Cel Atotputernic să binecuvinteze încă sufletele conducătorilor Bisericilor naționale, ca într'un avânt de patriotism și creștinism să-și îndeplinească mână în mână, înalta lor misiune. — Ajută-le Doamne. (Aplauze puternice și repetate).

Ascultat cu suflarea oprită, acest cuvânt a stârnit, din răstimp în răstimp, izbucniri de însuflețire delirantă. Lumea s'a îndepărtat din Sala Festivă a Palatului Cultural copleșită de greutatea cuvântului auzit și de strălucirea perspectivelor ce deschide.

Cerescule Părinte, susține cu a Ta mână Coroana Română!

După aceasta Suveranul, însoțit de Marele Voevod Mihaiu și urmat de invitații speciali, trece, în uralele frenetice ale mulțimii, la „Institutul Recunoștinții”, unde se

Banchetul

regal, aranjat pentru această zi de mari solemnități. La timul său d. Iuliu Moldovan, președ. „Astrei”, rostește un inimos toast, căruiu-i răspunde Suveranul care, apoi, decorează cu ordinul „Meritul Cultural cl. I” pe I. P. S. Mitropolitul Nicolescu și Bălan și pe dd. Dr. Dr. Iuliu Moldovan, Dr. Gh. Preda și Dr. Iuliu Hațieganu.

După banchet M. S. Regele și suita vizitează Expozițiile din aripa nouă a liceului de băieți. Patru sunt aceste expoziții, deschise zilnic între 8—12 și 15—18: expoziția etnografică și cea agricolă a Târnavelor; expoziția culturală-istorică și expoziția de picturi, cu tablourile pictorilor ardeleni Mișu Popa și Octavian Smigelschi.

Intr'aceea valurile mulțimilor se revarsă într'una, tumultuoase, spre Câmpia Liber-

tății. Toată lumea vrea să vadă cortegiul etnografic și călușerii, dar mai ales

Producțiile Șoimilor

de cari se auziseră multe și minunate lucruri dar, cel puțin pe-aici, pozitiv se știa puțin. În scurta vreme însă s'a putut constata că mândrii șoimi și șoimițe din părțile Clujului, Reghinului și Zlatnei, cu prestațiile lor gimnastice, întrec orice laudă. Iar corul șoimilor de sub conducerea păr. Ștefan Răcășan din Sâncraiu-Almașului s'a învrednicit de aplauzele călduroase ale întregii tribune regale și a zecilor de mii ce-i urmăreau din vastul stadion, ridicat de priceperea și strădaniile d. Maior Bărbulescu și a celor ce au lucrat împreună cu dânsul!

Producțiilor șoimilor le-a premers defilarea alor 22 sate din jud. Târnava Mică, organizate și conduse de d. Dr. Ioan Bianu, vicepreș. Astrei, desp. Blaj. Acestora le-au urmat „șoimii” din părțile Zlatnei, Clujului și Reghinului; apoi comunele Țara Oltului, Bârsei, Valea Mureșului, Ținutul Secuizat; cercetașii liceului din Turda, elevii liceului din Sibiu, și altă lume a satelor și orașelor ardeleni, vreme de o oră și jumătate. — Jocurile naționale și cele de călușeri (fiecare echipă cu lautarii săi), cari au încheiat programul abia pela 6¹/₂ când pleacă dela fața locului Regele Țării și Voevodul Mihaiu, în uralele nesfârșite ale mulțimilor fără de număr, dinaintea stadionului și din afara lui până departe pe Câmpia Libertății, au secerat și ele aplauze vijelioase.

Câteva clipe oaspeți ai I. P. S. Nicolescu, M. S. Regele și suita se îndreaptă spre Palatul Cultural, unde, sub chiar prezidenția Suveranului, în cadrele ședinței secțiilor științifice și literare ale „Astrei”, d. Alex. Lapedatu conferențiază despre „Manifestul revoluționar din 1885”, iar d. Liviu Pebreanu despre „Poetul Gh. Coșbuc”. — După care la ora 8, Suveranul pleacă la gară pentru Sinaia.

Seara, la ora 21, Blajul e iluminat de praznic mare. Geamurile instituțiilor culturale din inima orașului înfațșează, în icoane artistice lucrate, președinții și marii bărbați ai „Astrei”: cărturarii și Arhierii Blajului; luptătorii pentru desrobire. La aceeași oră, în Palatul Cultural, se începe

Festivalul artistic-cultural

sub conducerea directă a d. Tiberiu Bre-diceanu, cu concursul Operei Române din Cluj și a dș. Valentina Crețoiu dela Opera Română din București. Partea primă a festivalului cuprinde puncte muzicale-corale de Enescu, Saent-Saens, Flotow, Rossini, Iuliu Mureșianu și Iacob Mureșianu și C. Cherebețiu. Fascinante toate punctele Pe localnici îi impresionează în timp de-

sebit „Suita Română” a dlui Iuliu Mureșianu, fiul regretatului maestru Iacob, și „Constantin Brâncoveanu”, nemuritoare compoziție a lui Iacob Mureșianu, cântată de corul Academiei Teologice din Blaj, cu dd. G. Simionescu, L. Popovici și A. Almașanu ca soliști, în acompaniamentul orchestrei Operei Române din Cluj.

Partea a doua a festivalului a fost dedicată în întregime icoanei dela țară într'un act: La seceriș, de Tiberiu Brediceanu, compozitorul bănățean fără de ale cărui bucăți abia de se tine festival artistic dincoace de Carpați. Brodată pe obiceiurile țărănești dela seceriș și pe dragostea unui flăcău maramureșan și a unei fete din Banat, premiera d. Brediceanu ne dă până pe dinaintea ochilor neuitat de impresionant scene de folklor românesc, din care nu transpiră decât seninătate, umor sănătos, scilipiri de inteligență rurală și adierile unei atmosfere purificate, întăritoare. — Nu-i dorim decât un lucru: sa facă ocolul pământului românesc, trezind prețutindenea sentimentele de mândrie națională pe care vremea este să le trezim și să le potențăm din răspuțeri în toate părțile neamului. „Deșteaptă-te Române” dela sfârșitul programului întetiza de minune impresiile lăsate în minți și inimi de cele auzite, văzute și râte în aceasta cea de a doua zi a serbărilor „Astrei”. Balul ce a urmat până în zori în sala de gimn. a liceului de băieți ar fost, pentru alăta lume, tocmai binevenit după încordările precedente.

Ziua a treia

Sfânta liturgie, în sobor de preoți, la Catedrală. Cântă cu simț și precizie de artiști „șoimii” și „șoimițele” corului mixt dirijat de pâr. Șt. Răcășanu din Sâncraiu Almașului, — o adevărată revelație pentru publicul ales ce se află de față. După slujba bisericească se trece în sala de gimnastică a liceului de băieți, unde se continuă cu

Adunarea „Astrei”,

sub prezidenția d. Dr. Gh. Preda, în lipsa, din cauza de boală, a d. Iuliu Moldovan, și în prezența P. S. Sale Episcopului Bălan al Lugojului. Lume multă și aleasă cînteste, cu ființa sa de față această adunare: pâr. prepozit capitular Iacob Popa; pâr. prepozit Breban (Baia-Mare); PP. canonici mitropolitani: Dr. V. Macaveiu, vicar, și pâr. I. Moldovan; prof. univ. O.

Ghibu-Cluj; Iacobescu-Basarabia; Aug. Caliani, dir. general; Dr. Stoichiță; Dr. Isăceanu; profesori: Dr. C. Suciuc; P. Suciuc; Iuliu Maior; Ștefanuț; general Moga, Dr. Mărcuș; Gh. Popa, inspector general-Cluj; Gavril Todică, publicist; protopopi: Bulbac, Muntean, Medoia, Morar, Duma; preot I. Bogdan, și o mulțime de alți preoți și mireni, doamne și domni. — Ședința deschisă, se dă citire telegramelor primite din prilejul acestor serbări jubilare. Cu încetarea acestora ia cuvântul d. Alex. Lupeanu, dir. Lic. de Fete din loc și președ. despr. Blaj al „Astrei” care, într'un cumpănit, meticolos documentat și inimos susținut

Raport-conferință

arată, ce însemnătate are „Ziua Astrei” și ce lucruri mari s'ar putea realiza pe calea „Asociațiunii”, dacă ar dispune de elemente bine pregătite în vederea realizării integrale a scopurilor sale. Raportorul-conferențiar indică totodată și căile pe cari s'ar putea ajunge la aceasta, sugerând o seamă de idei pe cât de practice, pe atât de cu puțință de realizat.

Vorbesc apoi, în serie: prot. Duma (omagiază memoria răp. episcop. orădan R. Ciorogariu) și prof. Moisiș din Năsăud, care cere să se ridice în Mica Romă un monument al culturii poporului nostru în stitul „Columnii lui Traian”. Totodată însă, și tot prof. Moisiș, relatează și

Propunerea d. Mussolini

care în urma cercetărilor științifice făcute, convingându-se de latinitatea noastră, s'a oferit el însuși să ridice în Blaj, în mărime naturală, Columna lui Traian din Roma. Roagă deci comitetul să facă intervențiile necesare la Duce pentru a se realiza cât mai repede această măreață dorință. — La ceace comitetul se angajează cu unanimitate și cu însuflețire.

Nemulțumiri. și o dorință

Cel care se ridică după aceasta la cuvânt e d. O. Ghibiu, prof. univ. dela Cluj. Nu-i mulțumit cu „Astra“ de azi, fiindcă i-se pare că-i lipsită de idei mari și regeneratoare. Și nici cu activitatea ei, pe care o vede mărginită la cadrele provinciale de dincoace de Carpați. Pune apoi și discută problema unirii celor două biserici românești, exprimându-și dorința de a vedea și „Astra„ activând în acest sens. — Evident că odată sgândărită gingașa problemă a unirii bisericilor românești, și încă tocmai în cetatea apostolilor sf. Uniri cu Roma,

Răspunsul cuvenit

era de prevăzut că se va da imediat și prompt. Lucru pe care l'a făcut păr. Ștefan Roșianu, cu înțelepciune, calm și demnitate într'adevăr patriarhală :

„Doresc din tot sufletul meu unirea acestor biserici, dar mă întreb că atunci, când acești doi frați de o limbă și de o origine se vor uni: încotro vor privi: spre mama lor, sau în altă parte? Cred că din întrebarea mea veți înțelege gândul celor 75 de generații sau ani pe cari le are la spaté venerabila „Asociațiune“; înțelegeți de ce vlădicii, marii bărbați din trecut, au dorit să fixeze legea acestei „Asociațiuni“ în care se spune că „Asociațiunea“ nu se poate ocupa cu această chestiune. Și tocmai pentru că până acum n'au ridicat această problemă, am fost frați sinceri, loiali și iubitori. Poate oare să pună „Asociațiunea“ pe tapet chestiunea unirii celor două biserici?

În acest caz unde am ajunge? Eu cred, că ne-am desbina. Eri s'a precizat o dragoste supranaturală între cele două biserici.

Ar fi greșit, dacă astăzi am încerca să discutăm chestiuni religioase sau politice, pe care le interzice chiar statutul nostru în art. 4. Dacă nu ne vom iubi noi, acești doi frați, bisericile române, care urcă pe două pante a unui munte, greșim în primul rând înaintea lui Dumzenu; cu cât vom urca mai sus, cu atât mai mult găsim un orizont mai larg și ne vom apropia unul de altul. Când vom ajunge pe culme, în dragostea de Dumnezeu și unul față de altul, ne vom îmbrățișa, ne vom uni. Dar unde ni-se va îndrepta privirea, nu știu; ea însă va fi bună. — Incheiu cu cuvintele Inceputului: *„Doresc unirea celor două biserici române!“*

În continuare, păr. Roșianu propune ca viitoarea adunare generală a „Astrei“ să se țină la București, iar d. Ghibiu propune Chișinăul Basarabiei. — Despre ceace rămâne să se mai discute. În legătură cu nemulțumirile d-lui Ghibiu mai vorbesc dd. Dr. Stoichiță, Dr. Oanea, Nedeicu și Iacobescu-Basarabia. Păr. Morariu citește raportul comisiei de cenzori. Ultimul cuvânt îl are d. Dr. Gh. Preda, care mulțumește tuturor celor ce au aranjat aceste serbări și au muncit pentru reușita lor atât de splendidă.

După masă a avut loc în Palatul Cultural un minunat Festival Țărănesc, cu program bogat de coruri și jocuri naționale, executate de echipele de „Soimi“ ale „Astrei“ despărțămintele Cluj și Reghin. Seara, în sunetele fanfarei din Brateiu, au părăsit Blajul și acești oaspeți dragi din popor, lăsând aici amintirea unor clipe neuitate, și ducând cu ei toată dragostea și admirația tuturor celor ce le-au văzut prestațiile.

(După „Unirea“).

Diverse.

Consacrarea P. S. Sale noului Episcop al Lugojului. Duminecă, în 18 Oct. a. c. a avut loc în catedrala mitropolitană din Blaj, consacrarea întru episcop a Prea Sfinției Sale *Dr. Ioan Bălan*, noul Episcop al Eparhiei Lugojului. Actul consacrării a fost săvârșit în cadre solemne și emoționante de către Inalt Prea Sfinții Mitropolitul Alexandru și Episcopii Iuliu al nostru și Alexandru al Maramureșului. Impresionanta cuvântare a Inalt Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit și răspunsul, nu mai puțin impresionant al noului Episcop — în care și-a expus programul frumos de activitate ca mire al Bisericii Domnului — au fost ascultate de o numeroasă asistență compusă din cele mai ilustre personalități ale Ardealului nostru românesc.

Inscăunarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop *Dr. Ioan Bălan*, s'a făcut Duminecă la 1 Noemvrie a. c. participând și la aceasta solemnități lume multă și selectă, particulari și reprezentanți ai autorităților locale, județene și de Stat, militare și civile, în frunte cu Excelența Sa Domnul Ministru *Dr. Valeriu Pop*, care a participat și în reprezentanța Guvernului și în calitate de președinte al Agrului. Cuvântările rostite și cu aceasta ocaziune au fost înălțătoare, iar vorbirea d-lui Ministru Valeriu Pop a fost o nouă și frumoasă „Mărturisire de Credință” profund catolică și românească.

Atașându-ne bucuriei fiilor Eparhiei Lagojului, zicem și noi noului ei Arhipăstor un călduros și adânc simțit:

Intru mulți ani Stăpâne!

Domnul Ministru al Culturii Naționale, Dr. C. Angelescu a fost Duminecă, în 25 Octomvrie a. c. oaspele Clujului, unde, cercetând mai multe instituții școlare, a vizitat și Școala noastră Superioară de Menaj „Sfânta Tereza”, precum și noua școală primară și grădinița de copii, conduse de Surorile Congregației „Sfânta Maria”. — Asupra acestei vizite, a cuvântării rostite și a expresiunilor omagioase aduse de Domnul Ministru acestor instituții culturale ale noastre, vom reveni cu un raport amănunțit în numărul nostru viitor.

Asigurări pe viață. Preocupați de starea materială a preoțimii, socotim a-i face un serviciu sfătuindu-o, ca să contracteze asigurări de viață, pentru un capital corespunzător situației sale materiale, ba chiar să-și asigure și soția.

Criza economică din ultimii ani, care a consumat o mare parte din depunerile credincioșilor noștri, a dovedit, că forma cea mai perfectă a economiei, este asigurarea de viață. Societățile de asigurare nu fac operații ușuraticе, sau împreunate cu râvnă la prea mari câștiguri. Ele au numai plasamente sigure, controlate de stat.

Printre societățile de asigurare, cari lucrează în Tară avem pe „Prima Ardeleană” cu sediul la Cluj, fostă „Banca Generală de Asigurare” din Sibiu, fondată de băncile românești din Transilvania, societate care a avut și în trecut un rol însemnat în viața noastră social-economică.

Recomandăm această societate românească, cu atât mai mult, pentru că chiar și Casa Corpului Didactic din București acceptă în gaj polițele de asigurare ale acestei societăți.

Asigurările se fac în condițiuni foarte avantajoase și anume:

Se asigură un capital de 50.000 Lei de persoană, fără vizită medicală.

În caz de invaliditate asigurarea este scutită de plata primelor.

În caz de boală gravă sau operație se acordă asiguratului un împrumut scutit de dobânzi pentru acoperirea speșelor medicale.

Dupa 3 ani se acordă un împrumut proporțional cu rezerva matematică a sumelor plătite.

Plata sumelor se face lunar și se reține prin Venerata Administrație Capitulară.

Mult Onorații domni preoți sunt rugați a sfătui și pe credincioșii noștri să se asigure, căci asigurarea de viață, dă părinților liniștea datoriei împlinite, care asigură buna situație economică a copiilor.

TIPOGRAFIA „DIECEZANA“

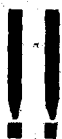
CLUJ, STR. GH. DIMA Nr. 1.

EXECUTĂ PROMT ȘI IN
SCURT TIMP ORICE
LUCRARE DE ARTĂ
GRAFICĂ. — PAROHILE
AU REDUCERE.

„UNIVERSUM“

THEODOR ORBAN

Magazie de candelabre

CLUJ,
Str. Regina
Maria Nr. 10.

Confecționăm la co-
mandă candelabre
diferite pentru biserici

Croitorie

pentru preoți și civili

IOSIF BUNEA

CLUJ, Regina Maria 10. (Lângă Catedrală)

Avem la depozit:

Părți compunătoare de Iconostas
(Ușa împărătească).

Tabernaculum (cu baldachin) dela 2000
După modelul bisericii Curtea de Argeș

Amvon dela 5000 —

Tetrapod

Sfeșnic (cu 1—2. 4, 6 8.

Candelabre

Cruce pentru sărutat.

Toate executate în stil românesc
roman și bizantin.

La firma:

S. Keresztesi

Tășnad (jud. Sălaj).

Atelier de

Pictură bisericească

fondat în anul 1903

în Blaj, str. Avram Iancu 18

pictor

Antoniou Zeiler

se execută iconostase și pictură
murală artistică.

— Prețuri convenabile. —